

Bedrijfseconomie in Balans, 8^e druk, vwo

Hoofdstuk 41 Regels voor de passiva

Samenvatting d.d. 19-12-2019

41.1 Eigen vermogen

Met betrekking tot het *eigen vermogen* van een nv of bv zijn te onderscheiden: geplaatst aandelenkapitaal, agioreserve, herwaarderingsreserve, wettelijke en statutaire reserves, overige reserves en nettowinst/resultaat na belasting (onverdeelde winst).

Het *geplaatst aandelenkapitaal* is het maatschappelijk aandelenkapitaal – ongeplaatste aandelen/aandelen in portefeuille.

De *agioreserve* is het bedrag dat kopers bij plaatsing van aandelen meer hebben betaald dan de nominale waarde van de aandelen.

De *herwaarderingsreserve* is een wettelijke reserve die ontstaat door herwaardering van vaste activa. Bij een *waardedaling* wordt het verschil in boekwaarde eerst ten laste van de herwaarderingsreserve gebracht. Is de herwaarderingsreserve teruggebracht tot € 0, dan komt het resterende bedrag ten laste van de winst van het jaar waarin de waardedaling plaatsvindt.

Een *wettelijke reserve* is een reserve die voortvloeit uit wettelijke bepalingen, vaak in verband met het bestaan of de waardering van de activa. Een wettelijke reserve mag niet als winst worden uitgekeerd.

Een *statutaire reserve* is een reserve die voortvloeit uit de statuten.

Overige reserves zijn de reserves die niet onder de vorige vallen. Bijvoorbeeld een algemene reserve of dividendreserve.

Een *algemene reserve* of *winstreserve* is een reserve die een bv/nv vormt door de winst na belastingen niet volledig aan de aandeelhouders uit te keren, maar gedeeltelijk binnen de onderneming te houden.

Met een *dividendreserve* kunnen we dividendstabilisatie mogelijk te maken en een gelijkmatig dividendpercentage uitkeren.

Nettowinst/resultaat na belasting of *onverdeelde winst* is de winst van het afgelopen (of lopende) boekjaar, verminderd met de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting is de belasting over de winst van bv's/nv's.

41.2 Voorzieningen

De *voorzieningen* worden gevormd voor verplichtingen waarvan de omvang redelijk te schatten is maar het betalingsmoment nog niet bekend is. Ook bestaan voorzieningen om de kosten te spreiden. We onderscheiden: de garantievoorziening, voorziening groot onderhoud en de pensioenvoorziening.

Aan de *garantievoorziening* voegen we gelijkmatige bedragen toe. Hierdoor worden de kosten van garantieclaims gelijkmatig gespreid.

Een *voorziening voor groot onderhoud* bij vaste activa zorgt voor regelmatige kostenspreiding van uitgaven die zich eens in de zoveel jaar voordoen. Bij de *componentenmethode* splitsen we een duurzaam productiemiddel op in meer delen die we apart activeren en afschrijven. *Dagelijks onderhoud* zijn kleinere onderhoudskosten, deze komen ten laste van de periodewinst.

Aan de *pensioenvoorziening* worden bedragen toegevoegd door werknemers en door de onderneming. Het merendeel van de ondernemingen heeft de pensioenvoorziening ondergebracht bij een afzonderlijke levensverzekeringsmaatschappij/pensioenfonds.

41.3 Langlopende en kortlopende schulden

Het *vreemd vermogen* van een onderneming bestaat uit:

- schulden op lange termijn: (converteerbare) obligatielening, hypothecaire lening, onderhandse lening, schulden op groepsmaatschappijen en schulden vanwege pensioenen.
- schulden op korte termijn: verplichtingen van langlopende schulden die het komende jaar vervallen, crediteuren, nog te betalen bedragen, vooruitontvangen bedragen, schulden wegens belastingen en sociale premies en schulden aan kredietinstellingen in rekening-courant.

De grens kort – lang is een grens tussen lang en kort vreemd vermogen ligt bij een periode van één jaar.

Converteerbare obligaties zijn obligaties die tegen bepaalde van tevoren vastgestelde voorwaarden kunnen worden omgewisseld tegen aandelen van dezelfde nv.

Voordelen van converteerbare obligaties voor de belegger ten opzichte van aandelen zijn:

- vast interestinkomen;
- voorrang op aandeelhouders bij liquidatie;
- mogelijk is ook de omwisseling tegen geld.

Voor de onderneming zijn de voordelen van de converteerbare obligatielening:

- lagere interestvoet;
- hogere emissiekoers dan bij rechtstreekse plaatsing van aandelen.